

Lausunto valtuustoaloitteeseen Sateenkaarimessujen järjestämisestä Lempäälän seurakunnassa

Asian valmistelu: vs. kirkkoherra Matti Vehviläinen

Kirkkoneuvosto 10.9.2019, liite § 126.

1. Kirkossa käyty keskustelu parisuhteesta ja seksuaalisuudesta

Kirkossamme on viime vuosina keskusteltu verrattain paljon parisuhteesta ja seksuaalisuudesta. Yhteiskunnallinen keskustelu ja erityisesti uusi parisuhdelaki ovat vaikuttaneet siihen, että kirkko on halunnut sanoittaa käsityksensä asiasta tässä muuttuneessa tilanteessa. Seksuaalisuuteen liittyvät asiat herättävät luonnollisesti paljon tunteita ja jakavat mielipiteitä myös kirkon sisällä. *”Kirkon jäsenistä osa katsoo, että samaa sukupuolta olevien suhteet eivät sovi yhteen kristillisen ihmiskäsityksen kanssa, vaikka he hyväksyvät homoseksuaalit ihmisinä. Toiset näkevät, että homoseksuaalien hyväksyminen kirkossa edellyttää myös heidän parisuhteittensa hyväksymistä. On myös niitä, joilla ei ole asiasta vahvaa mielipidettä. Olennaista on, että eri tavoin ajattelevat pyrkivät asettumaan toistensa asemaan ja kuuntelemaan toisiaan Jeesuksen opettaman kultaisen säännön hengessä.”* (Piispainkokouksen selonteko avioliittolain muutoksen johdosta, 2016)

Kirkossamme on laadittu useita dokumentteja, joissa parisuhdetta ja seksuaalisuutta on käsitelty laajasti eri näkökulmista. Näitä ovat mm. seuraavat:

- Rakkauden lahja – piispojen kirja perheestä, avioliitosta ja seksuaalisuudesta, 2008
- Parisuhdelain seuraukset kirkossa. Piispainkokouksen selvitys kirkolliskokoukselle, 2010
- Kirkolliskokouksen perustevaliokunnan mietintö 4/2010
- Piispainkokouksen selonteko avioliittolain muutoksen johdosta, 2016

Näissä edellä mainituissa asiakirjoissa on lausuttu mm. seuraavaa:

- a) Ihmisyttä ja seksuaalisuutta koskevan **kirkon opetuksen klassinen perusta** on siinä vakaumuksessa, että **Jumala on luonut ihmisen mieheksi ja naiseksi ja asettanut avioliiton**. Sitoutumiseen ja kunnioitukseen perustuva avioliitto luo turvallisimman kasvuympäristön puolisoiden väliselle seksuaalielämälle ja lasten kehitykselle.
- b) **Kirkko liittyy käsitykseen kaikkien ihmisten ihmisarvosta**. Kristillisessä uskossa ihmisarvo perustuu siihen vakaumukseen, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Täysi ihmisyyt ei riipu yhteiskunnallisesta asemasta, saavutuksista, hyödyllisyydestä, rodusta, ei myöskään sukupuolisesta suuntautumisesta tai perhemuodosta. Jokaisella ihmisellä on arvo ja häntä on kohdeltava inhimillisesti, koska hän on Jumalan luoma. **Kirkko kutsuu hengelliseen yhteyteensä kaikkia ihmisiä**. Kirkossa on tilaa perheille, yksineläville, eronneille ja seksuaalivähemmistöihin kuuluville. Kaikkiin ihmisiin on suhtauduttava avoimesti ja heitä on kohdeltava kunnioittavasti. Homoseksuaalien loukkaaminen sanoin tai teoin on vastoin lähimmäisen rakkauden periaatetta.
- c) Jokaisella ihmisellä on omantunnon vapaus. Sitä tarvitaan, jotta jokainen voisi toimia oikein ja vastata kutsumukseensa ihmisenä. Kristitty arvioi oikeaa ja väärää Jumalan sanan, ihmiskunnan yhteisen moraaliperinteen, kirkon opetuksen ja yksilöllisen kokemuksensa valossa. **Kirkko on valmis kohtaamaan jokaisen ihmisen ja tukemaan häntä erilaisista elämänvalinnoista riippumatta, vaikka kirkko opetuksessaan pitää kiinni ihanteestaan, jonka mukaan avioliitto on Raamatun ja kirkon tunnustuksen mukaan ainoastaan miehen ja naisen välinen.**

- d) **Kirkolla on pastoraalinen vastuu kaikista ihmisistä, myös seksuaalivähemmistöihin kuuluvista jäsenistään.** Kirkko tukee hengellisesti monilla eri tavoilla. **Jokainen on tervetullut yhteiseen jumalanpalvelukseen.** Yhteisissä keskusteluissa tulee asettua toisen rinnalle, jakaa kokemuksia ja etsiä oikeaa tietä.
- e) Koska kirkossa vallitsee vastakkaisia käsityksiä samaa sukupuolta olevien parisuhteista, **on tärkeää kunnioittaa myös papin ja kirkon muun työntekijän omantunnon vapautta.**

2. Sateenkaarimessut Suomessa

"Sateenkaarimessu on kaikille avoin, mutta erityisesti sinne kutsutaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ja heidän läheisiään." Säännöllisesti sateenkaarimessuja järjestetään Helsingissä, Tampereella ja Turussa sekä kertaluonteisesti myös muilla paikkakunnilla. Tampereen sateenkaarimessu järjestetään viidesti vuodessa ja tilaisuuksissa käy noin 50 henkilöä. Sateenkaarimessu on Tuomiokirkkoseurakunnan toimintaa, joka järjestetään yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa mm. Pirkanmaan Setan hengellisen ryhmän kanssa Finlaysonin kirkossa. (internet-sivu tampereenseurakunnat.fi 28.8.2019)

3. Asian pohdintaa yleisesti ja Lempäälän näkökulmasta

Kirkkojärjestyksen 14. luvun 2§ mukaan kirkon käyttämisestä päättävät kirkkoherra ja kirkkoneuvosto yhdessä. Jos kirkkoherra ja kirkkoneuvosto ovat eri mieltä kirkon käytöstä, asia on saatettava tuomiokapitulin ratkaistavaksi (KJ 9:7).

Lempäälän seurakunnassa pappien ja kanttorien kokous koordinoi kirkkoherran johdolla seurakunnan jumalanpalveluselämää. Pappien ja kanttorien kokouksessa 14.8.2019 keskusteltiin valtuustoaloitteesta. Esille nousi mm. seuraavia asioita:

- a) Jumalanpalvelus on kaikille avoin. Seurakunnassa tulee aktiivisesti tehdä työtä sen eteen, että jokainen voisi kokea olevansa tervetullut jumalanpalvelukseen ja seurakunnan toimintaan. Kirkossa tulee olla tilaa erilaisille perheille ja eri tavoin ajatteleville ihmisille. Erillistä sateenkaarimessua ei kuitenkaan pidetä perusteltuna ratkaisuna, vaan halutaan korostaa sitä, että messu- ja laajemmin seurakuntaelämään osallistumisen kynnyks tulisi tehdä mahdollisimman matalaksi kenen tahansa osallistua. Homo- ja heteroseksuaalien ihmisten jakaminen eri messuihin voisi polarisoida tilannetta entisestään ja vaikeuttaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien integroitumista tavalliseen seurakuntaelämään.
- b) Tampereella on toimiva sateenkaariyhteisö ja säännöllinen sateenkaarimessu. Tuntuu luontevalta ohjata tällaista toimintaa kaipaavat osaksi jo toimivaa yhteisöä. Jos Tampereen kokoisessa yliopistokaupungissa sateenkaarimessuun osallistuu noin 50 henkilöä, olisi osallistujamäärä Lempäälässä suurella todennäköisyydellä merkittävästi pienempi. Isommassa yhteisössä toimiminen on antoisampaa, kuin se, että jokainen seurakunta yrittää pienillä resursseilla käynnistää samanlaista toimintaa. Lempäälän seurakuntalaisia osallistuu vastaavasti myös mm. Tuomasmessuihin, joita Tampereen seurakunnat järjestävät säännöllisesti. Lyhyen välimatkan takia oma Tuomas-yhteisö ei ole Lempäälässä tuntunut perustellulta satsaukselta.

- c) On itsestään selvää, että seurakuntana haluamme ja meidän tulee kohdata homo- ja heteroseksuaaliset ihmiset tasavertaisina. Seurakunnassamme on hyvin koulutettu ja osaava papisto ja muu henkilöstö, jokaisella on ymmärrystä erilaisen elämäntapomuksen ja seksuaalisen suuntautumisen omaavan ihmisen kohtaamiseen. Moni tuntee henkilökohtaisesti rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä eikä vuorovaikutus heidän kanssaan ole millään tavoin erikoista tai poikkeuksellista.
- d) Meidän tulee seurakuntana pystyä kohtaamaan erilaisuutta ja tunnustaa yhteiskunnassa vallitsevien elämäntapojen moninaisuus. Kirkon aarre, evankeliumi kuuluu kaikille ihmisille. Seurakunnan tulee pitää ydinsanomaa kirkkaalla ja raikkaalla tavalla esillä ja kutsua kaikkia ihmisiä seurakunnan yhteyteen. Samanaikaisesti kun seurakunta kohtaa avoimesti erilaiset ihmiset, se voi avoimesti pitää esillä käsitystään kristillisestä avioliitosta ja sen merkityksestä.